

ÖREBROPROJEKTET

Delstudier

42.

UTBILDNINGSINTRESSE SJU ÅR EFTER GRUNDSKOLAN

En Studie av Personer som i Åk 9 inte Avsåg Fortsätta Studera

Margareta Hök
Bo Ekehammar
April 1978

Psykologiska institutionen
Stockholms universitet

UTBILDNINGSINTRESSE SJU ÅR EFTER GRUNDSKOLAN

En Studie av Personer som i Åk 9 inte Avsåg Fortsätta Studera

Margareta Hök Bo Ekehammar

FÖRORD

Örebroprojektet är ett forskningsprojekt, som startades år 1964 för att arbeta med problem rörande anpassning och beteende. Anpassning betraktas som en fortlöpande process, som måste studeras genom att den deltagande gruppens utveckling följs under hela den period som är av betydelse för de problem som står i centrum.

Projektet har följaktligen fått en longitudinell utformning. Två årsklasser följs från det år då barnen var tio respektive tretton år gamla. Huvudgruppen, barn som är födda 1955, och pilotgruppen, barn som är födda 1952, har deltagit i undersökningarna i ca 12 år. De har nu lämnat ungdomsskolan.

Ett delprojekt inom Örebroprojektet studerar den högre utbildningens roll i individens utveckling. Föreliggande rapport faller inom ramen för detta delprojekt och utgör en studie på pilotgruppen. En del av denna lämnade grundskolan utan planer på direkt fortsatt utbildning. Denna undergrupp har följts upp och i en enkätundersökning sju år senare redovisat sin syn på skolan, sin nuvarande situation och sin verksamhet under de mellanliggande åren samt sina planer och förväntningar på framtiden. Föreliggande rapport analyserar utbildningsintresset i gruppen ur olika aspekter.

Resultaten ger en bild av den minst utbildningsinriktade delen av en total årsklass elever. Denna information är intressant i sig. Kunskapen ger också ideer och uppslag till fortsatta studier, som kan ge underlag för bland annat samhällets planläggning av högre studier, vuxenutbildning och återkommande utbildning.

Rapporten har utarbetats av Margareta Hök och Bo Ekehammar.

Stockholm den 20 april 1978

Anders Dunér
Projektledare

David Magnusson
Vetenskaplig ledare

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

	<u>Sid:</u>
SAMMANFATTNING	
INTRODUKTION	1
HURI-projektet	1
Bakgrund	1
SYFTE	1
METOD	2
Undersökningsgruppen	2
Undersökningsinstrument	3
Undersökningsvariabler	3
Datakodning	4
Databearbetning och antaganden	4
Analysmetoder	4
Redovisning	5
RESULTAT	5
Syfte 1	5
Intresse för olika utbildningsalternativ	5
Intressegraden för de olika utbildningstyperna	6
Intresseprofiler	7
Kategorisering av individerna avseende intresse för olika utbildningstyper	7
Syfte 2	10
Upplevelse av Grundskolan	10
Tidigare Studie- och Yrkesaktiviteter	11
Tidigare studier	11
Tidigare arbeten	14
Nuvarande Situation	16
Nuvarande sysselsättning	16
Nuvarande arbete	18
Pågående utbildning	22
Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin nuvarande situation	22
Framtidsplaner och Förväntningar	24
Utbildningsplaner för den närmaste framtiden	24
Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin framtid	24
RESULTATSAMMANFATTNING	26
Syfte 1	26
Intresse för olika utbildningsalternativ	26
Intresseprofiler	27
Kategorisering av individerna på typ av utbildningsintresse	27
Syfte 2	27
Upplevelse av Grundskolan	27
Tidigare Studie- och Yrkesaktiviteter	28
Tidigare studier	28
Tidigare arbeten	28
Nuvarande Situation	29
Nuvarande sysselsättning	29
Nuvarande arbete	29
Pågående utbildning	29

	<u>Sid:</u>
Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin nuvarande situation	30
Framtidsplaner och Förväntningar	30
Utbildningsplaner för den närmaste framtiden	30
Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin framtid	30
DISKUSSION	30
Allmänt	30
Resultaten	31
Referenser	33
BILAGA	

UTBILDNINGSENTRESSE SJU ÅR EFTER GRUNDSKOLAN

En Studie av Personer som i Åk 9 inte Avsåg Fortsätta Studera*

Hök, M., & Ekehammar, B. Utbildningsintresse sju år efter grundskolan. En studie av personer som i åk 9 inte avsåg fortsätta studera. Örebroprojektet, Psykologiska institutet, Stockholms universitet, delstudie 42, 1978. - Syftet med denna studie var att (1) ge en deskriptiv bild av intresset för olika typer av utbildningar för de elever ur Örebroprojektets pilotgrupp (f. 1952) som gick ut grundskolan 1968 och då uppgav att de *ej* ämnade fortsätta studera, och (2) beskriva och jämföra dem i ovannämnda population som var intresserade av högre studier resp. *ej* intresserade av högre studier utifrån data givna av berörda ungdomar i en studie- och yrkesvalsenkät.

Undersökningspopulationen utgjordes av 143 personer som vid undersökningstillfället hade en medelålder av ca 23 år. Undersökningen genomfördes medelst postalenkät, vilken innehöll frågor om personernas (a) upplevelse av grundskoletiden, (b) studie- och yrkesaktiviteter efter grundskolan, (c) nuvarande (hösten 1975) studie- och yrkessituation samt upplevelse av nusetituationen och (d) planerade studie- och yrkesaktiviteter samt förväntningar på framtiden.

Av huvudresultaten under syfte 1 kan nämnas att (1) det största studieintresset rörde yrkesrelaterade utbildningar; 82% var intresserade av fortsatt utbildning inom nuvarande yrke och 63% uttryckte intresse för att lära nytt yrke, (2) avseende högre utbildning, d v s enstaka kurser på universitet eller högskola resp. fullständig examen från dessa utbildningsanstalter låg intresset högt, 41% resp. 27%, (3) 1/5 av undersökningsgruppen (fler flickor än pojkar) var ointresserad av utbildning över huvud taget.

Under syfte 2 framkom bl a följande resultat: (4) individer i gruppen "Intresserade av högre studier" (31% av undersökningsgruppen) hade genomgått skolor efter grundskolan i högre grad än jämförelsegruppen "Ej intresserade av högre studier", 70% mot ca 20%, (5) drygt 3/5 av dem som var "Intresserade av högre studier" hade genomgått någon övrig utbildning (internutbildning, etc) mot knappt hälften i jämförelsegruppen, (6) fler i gruppen "Intresserade av högre studier" studerade vid undersökningstillfället, 16% mot 2%,

---

*Undersökningen har bekostats av Universitets- och högskoleämbetet (UHÄ) genom anslag till projektet "Den högre utbildningens roll i individens utveckling." Vetenskaplig ledare för projektet är Professor David Magnusson och projektledare har varit Docent Bo Ekehammar. Rapporten är baserad på Margareta Höks CD1-uppsats i psykologi som handletts av Bo Ekehammar.

(7) drygt hälften av gruppen "Intresserade av högre utbildning" planerade att gå någon utbildning eller kurs inom de närmaste åren mot 19% i jämförelsegruppen och (8) 10% av dem som hade utbildningsplaner i gruppen "Intresserade av högre studier" tänkte studera på universitet inom den närmaste framtiden. En stor diskrepans förelåg således mellan intresse och konkreta studieplaner avseende högre studier. Sammanfattningsvis kan sägas att de största skillnaderna mellan intressegrupperna rörde tidigare studieaktiviteter liksom även pågående och planerade studieaktiviteter.

Nyckelord: Kortutbildade, studieintresse, studie- och yrkesval, longitudinell, postalenkät

INTRODUKTION

HURI-projektet

Denna studie ingår i det longitudinella forskningsprojektet "Den högre utbildningens roll i individens utveckling" (HURI). HURI-projektet kan ses som en del av Örebroprojektet (se Magnusson, Dunér & Zetterblom, 1975). Projektets övergripande syfte är, som framgår av namnet, att studera den högre utbildningens roll för individen. Särskild tonvikt lägges på den betydelse som olika faktorer hos individen och i samhället har dels för individens val av högre utbildning, dels för effekterna av sådan utbildning på individens utveckling. Som en viktig del av huvudsyftet ingår också att studera de individer som *inte* genomgår högre utbildning, t ex med avseende på attityder, intressen etc. för högre utbildning. Problemområdet i sin helhet kan ses inom ramen för individens longitudinella studie- och yrkesvalsprocess och implicerar ett flertal problemställningar relaterade både till individen och den högre utbildningen.

Bakgrund

I en nyligen utförd delstudie inom HURI-projektet (Ekehammar, Hök & Sjöström, 1976) undersöktes den del av Örebroprojektets sk pilotgrupp (f. 1952), som avsåg att sluta ungdomsskolan i och med åk 9 i grundskolan. Studien beskrev denna grupp ungdomar och kartlade, medelst en postalenkät, deras studie- och yrkesaktiviteter efter grundskolans slut år 1968 och fram till undersökningstillfället 1975. Följande aspekter fokuserades i undersökningen:

- Genomförd utbildning
- Tidigare arbeten
- Pågående utbildning/arbete
- Planer och förväntningar angående fortsatt utbildning/arbete
- Intresse för olika typer av vidareutbildning (bl a högre utbildning)
- Upplevelse av nusituationen och förväntningar på framtiden.

Resultaten av ovannämnda undersökning visade bl a ett anmärkningsvärt stort utbildningsintresse för högre utbildning. Detta bedömdes som mycket intressant med tanke på att dessa ungdomar i åk 9 uppgav att de ej hade för avsikt att fortsätta studera. Sju år senare uttryckte ca 40% av gruppen intresse för studier på postgymnasial nivå (se Ekehammar, Hök & Sjöström, 1976).

SYFTE

Föreliggande studie avsåg att på basis av den information som insamlats sju år efter grundskolan för den aktuella gruppen analysera intresset för olika vidareutbildningar. Speciellt fokuserades de individer som angav intresse för högre studier, d v s utbildning på högskole- eller universitetsnivå. Vad utmärker dessa kortutbildade personer som uppger sig ha intresse för högre studier? Skiljer de sig från dem som ej har intresse för högre utbildning? Mer specifikt kan syftet sammanfattas i dessa två punkter:

1. Att ge en deskriptiv bild av intresse för olika typer av utbildningar för de elever ur Örebroprojektets pilotgrupp (f. 1952) som gick ut grundskolan 1968 och då uppgav att de *ej* ämnade fortsätta studera.
2. Att beskriva och jämföra två undergrupper ur ovannämnda population, nämligen (a) de som var intresserade av högre utbildning och (b) de som *ej* var intresserade av högre utbildning, utifrån data givna av berörda ungdomar i en Studie- och yrkesvalsenkät sju år efter grundskolans slut, 1975 (se Bilaga 1).

METOD

Undersökningsgruppen

Populationen som sju år efter grundskolan besvarade "Studie- och Yrkesvalsenkät 1975" var definierade som de individer vilka i slutet av åk 9 i grundskolan uppgav att de *ej* ämnade fortsätta studera inom ungdomsskolan (d v s yrkesskola, fackskola, gymnasium). Denna information erhöles i sin tur från en enkät som eleverna besvarat i åk 9 inom ramen för Örebroprojektet (Yrkesenkät-Utbildning 1968, Fråga 12). De som ämnade ägna sig åt något annat än studier efter grundskolan utgjorde 18% av hela årsklassen eller sammanlagt 143 individer; 60 män och 83 kvinnor. Till dessa sändes höstterminen 1975 "Studie- och Yrkesvalsenkät 1975". De som besvarade enkäten utgjorde undersökningsgruppen för denna studie och kom att bestå av 121 individer, 48 pojkar och 73 flickor (se Tabell 1). Personerna i undersökningsgruppen var vid undersökningstillfället ca 23 år gamla.

I föreliggande undersökning utgör Fråga 11 i ovannämnda studie- och yrkesvalsenkät en utgångspunkt. Frågan lyder (se Bilaga 1, Fråga 11): "Hur intresserad är Du av att gå följande utbildningar?" och har svarsalternativen: (a) Fortsatt utbildning inom det yrke jag har nu, (b) Yrkesutbildning för att lära nytt yrke, (c) Gymnasieskola, praktisk linje, (d) Gymnasieskola, teoretisk linje, (e) Enstaka kurser på universitet eller högskola samt (f) Fullständig examen från universitet eller högskola. För varje utbildningsalternativ har individerna fått fylla i en av kategorierna "Mycket intresserad", "Något intresserad" eller "Inte alls intresserad". Frågan ger således information om dels vilken/vilka utbildningstyper varje individ är intresserad av och dels styrkan av intresset.

Tabell 1 ger en sammanställning av population, undersökningsgrupp samt svarsfrekvens på den aktuella frågan om utbildningsintresse.

Tabell 1. Population, undersökningsgrupp och svarsfrekvens för frågan om utbildningsintresse (Fråga 11) uppdelat på kön.

	Population		Undersökningsgrupp		Urvalsgrupp	
	N	%	N	%	Ind. som besvarat fråga 11	% av unders. grp
Pojkar	60	42.0	48	39.7	44	91.7
Flickor	83	58.0	73	60.3	57	78.1
Totalt	143	100.0	121	100.0	101	83.5

Av tabellen framgår att totalt 121 st individer besvarade enkäten. Av dessa besvarade 101 st (84%) frågan om utbildningsintresse medan 20 individer alltså har lämnat frågan obesvarad. Det är procentuellt fler pojkar än flickor som besvarat Fråga 11. Det större bortfallet för flickorna kan bero på att de flickor som var hemarbetande upplevt frågan som irrelevant. Detta framkom också vid tidigare gjorda telefonintervjuer i samband med datainsamlingen av enkäten (se Ekehammar, Hök & Sjöström, 1976).

Undersökningsinstrument

Undersökningen är baserad på "Studie- och Yrkesvalsenkät, 1975", som redan nämnts ovan (se Bilaga 1). Enkäten består av 12 specifika frågor, varav nio frågor har s k bundna svarsalternativ och de övriga tre s k öppna. Frågorna kan kategoriseras i följande områden:

- (1) Upplevelse av grundskoletiden (Fråga 9)
- (2) Studie- och yrkesaktiviteter efter grundskolan (Fråga 1, 2, 3)
- (3) Nuvarande (hösten -75) studie- och yrkesaktiviteter samt upplevelse av nusituationen (Fråga 4, 5, 6, 7, 8, 12)
- (4) Planerade studie- och yrkesaktiviteter (Fråga 10, 12).

Undersökningsvariabler

De fyra områden som formuläret täcker av har bearbetats angående Syfte 2 i de variabler som nedan redogöres för.

Upplevelse av grundskolan

- trivsel i grundskolan

Studie- och yrkesaktiviteter efter grundskolan

- genomgångna skolor
- genomgångna utbildningar och kurser
- antal genomgångna utbildningar och kurser
- arbeten som individen haft efter grundskolan med angivet yrkesområde och den utbildningsnivå yrket kräver

Nuvarande situation

- nuvarande sysselsättning
- omfattning arbete (tim/vecka)
- omfattning studier (tim/vecka)
- nuvarande arbete (arbetsområde; utbildningsnivå jobbet kräver)
- upplevda möjligheter att få fortsätta med samma sorts arbete
- pågående studier
- trivsel med arbete
- trivsel med studier
- upplevelse av att kunna styra och påverka nuvarande situation

Framtidsplaner och upplevelse av framtiden

- studieplaner för den närmaste framtiden
- antal planerade kurser
- upplevelse av att kunna styra och påverka framtiden

Datakodning

Vid kodningen av den för denna studie centrala frågan "Hur intresserad är Du av att gå följande utbildningar?" har en 3-gradig skala använts, där siffran 3 anger "Mycket intresserad", 2 betyder "Något intresserad" och 1 anger "Ej alls intresserad". Varje utbildningstyp (6 st) har kodats separat (se Bilaga 1). Beträffande kodningen av övriga frågor hänvisas till Ekehammar, Hök och Sjöström (1976) där en utförlig beskrivning av kodningen ges.

Databearbetning och antaganden

För varje individ kan ritas en intresseprofil utifrån graden av intresse för de 6 olika utbildningsalternativen angivna i Fråga 11 i formuläret. Vid tolkning av ommarkerade alternativ, dvs när individen fyllt i "intresse" resp. "ej intresse" för *endast en del* av alternativen, har följande antaganden varit utgångspunkt. Om individens markeringar endast var positiva har de oifyllda tolkats som "ej intresse". Har exempelvis en individ kryssat i "Mycket intresserad" eller "Något intresserad" i fyra alternativ men lämnat två alternativ oifyllda har dessa betraktats som "Ej alls intresserad". Motsvarande gäller för den individ som fyllt i fyra alternativ med "Ej alls intresserad" men lämnat två alternativ oifyllda. Då har dessa betraktats som "intresserad" (aktuellt i endast ett fall). Har däremot individen fyllt i t ex två alternativ med "intresse" och två alternativ med "ej intresse" har tolkningar om de övriga två alternativen ej gjorts, och individen har betraktats som bortfall. Efter dessa antaganden gjordes profiler över intresse med de tre befintliga kategorierna ("Mycket intresserad", "Något intresserad", "Ej alls intresserad"). Resultatet blev alltför många olika profiler och materialet alltför oöverskådligt. Kategorier 3 = "Mycket intresserad" och kategori 2 = "Något intresserad" slogs därför samman till en kategori. Således bildades två kategorier, "Intresserad" resp. "Inte alls intresserad", dvs en 2-gradig skala användes i stället för den ursprungliga 3-gradiga skalan.

Analysmetoder

Enkla deskriptiva analyser utfördes på urvalsgruppen resp. undersökningsgruppens svar på de i enkäten ingående frågorna. Svaren har redovisats i form av frekvenstabeller. De relativa frekvenserna beräknades som procent av antalet personer som besvarat frågan. Beträffande urvalsfrågan betraktades i vissa fall varje svarsalternativ som en fråga (Tabell 2 och 3) vilket medför att de relativa frekvenserna i de aktuella tabellerna är beräknade som procent av antalet individer som besvarat resp. kategori. För vissa frågor där data kan anses ligga på intervallskalenivå (Fråga 6, 8, 9, 11 och 12) redovisas också aritmetiskt medelvärde (M) och standardavvikelse (SD). Analyserna utfördes genomgående för könen separat.

Under Syfte 2 bearbetades data för de två jämförelsegrupperna var för sig. Signifikansprövningar gjordes mellan grupperna (med könen hopslagna) medelst χ^2 i de fall data låg på kategorinivå. I övriga fall av signifikansprövning användes envägs variansanalys (F-prövning) då intervallskalenivå kunde anses föreligga.

Redovisning

Utförlig och detaljerad redovisning i form av tabeller och kommentarer ges i avsnittet RESULTAT. Resultaten för de två olika syftena presenteras var för sig. Dessutom ges en sammanfattning av huvudresultaten under rubriken RESULTATSAMMANFATTNING.

RESULTAT

Syfte 1

Utifrån urvalsfrågan, som tidigare beskrivits, studerades: (a) Intresse fördelning avseende de olika utbildningsalternativen, (b) Medelvärden avseende graden av intresse för de olika utbildningstyperna, (c) Intresseprofil avseende de olika utbildningsalternativen för *varje* individ, samt (d) Kategorisering av individerna avseende intresse för olika typer av utbildningar.

Intresse för olika utbildningsalternativ

Tabell 2. Fördelning av intresse av att gå olika utbildningar (Fråga 11).

Intresserad av		Mycket intress.		Något intress.		Inte alls intress.		Totalt	
		N	%	N	%	N	%	N	%
Fortsatt utb. inom det yrke jag har nu	P	20	48.8	16	39.0	5	12.2	41	100.0
	F	17	32.1	24	45.3	12	22.6	53	100.0
	T	37	39.4	40	42.6	17	18.1	94	100.1
Yrkesutb. för att lära nytt yrke	P	7	18.0	17	43.6	15	38.5	39	100.1
	F	9	18.0	23	46.0	18	36.0	50	100.0
	T	16	18.0	40	44.9	33	37.1	89	100.0
Gymnasieskola, praktisk	P	2	5.4	3	8.1	32	86.5	37	100.0
	F	2	4.2	12	25.0	34	70.8	48	100.0
	T	4	4.7	15	17.7	66	77.7	85	100.1
Gymnasieskola, teoretisk	P	4	10.8	3	8.1	30	81.1	37	100.0
	F	1	2.0	8	16.0	41	82.0	50	100.0
	T	5	5.8	11	12.6	71	81.6	87	100.0
Enstaka kurser på univ. eller högskola	P	3	7.9	14	36.8	21	55.3	38	100.0
	F	7	14.3	12	24.5	30	61.2	49	100.0
	T	10	11.5	26	29.9	51	58.6	87	100.0
Fullständig exa- men från univ. eller högskola	P	3	8.1	10	27.0	24	64.9	37	100.0
	F	3	6.1	7	14.3	39	79.6	49	100.0
	T	6	7.0	17	19.8	63	73.3	86	100.1

Tabell 2 visar intresset i frekvenser för de olika utbildningstyperna. Vissa individer har ej markerat varje utbildningsalternativ och därför summerar inte antalet individer totalt för varje utbildningsalternativ till 101 (44 pojkar och 57 flickor).

Av tabellen framgår att den utbildning som de flesta är intresserad av är "Fortsatt utbildning inom det yrke jag har nu"; 39% av de som svarat är mycket intresserade av dylik utbildning. Dessutom har 43% sagt sig vara något intresserade av sådan utbildning. Sammanlagt har således 82% visat intresse för fortsatt utbildning inom nuvarande yrkesområde. När det gäller "yrkesutbildning för att lära nytt yrke", den utbildning som därefter dragit till sig flest intresserade, är det sammanlagt 63% som är mycket eller något intresserade. För "Enstaka kurser på universitet eller högskola" har sammanlagt 41% visat intresse (mycket eller något). När det gäller "Fullständig examen från universitet eller högskola" är 7% mycket intresserade och 20% något intresserade, d v s sammanlagt är 27% intresserade. För gymnasieskola, både teoretisk och praktisk, är intresset betydligt lägre.

Beträffande könsskillnader framträder sådana bl a avseende "Fortsatt utbildning inom nuvarande yrke". Det är fler pojkar än flickor som är intresserade av detta och pojkarna har också starkare intresse, d v s de har i högre grad än flickorna markerat "Mycket intresserad". Utbildningen "Enstaka kurser på universitet eller högskola" har också procentuellt fler pojkar än flickor intresse av. Däremot är det procentuellt fler flickor, 14 mot 8 för pojkarna, som här har markerat "Mycket intresse". Det är även fler pojkar som är intresserade av fullständig examen från universitet eller högskola. Däremot är flickorna mer intresserade av gymnasieskola än pojkarna.

Intressegraden för de olika utbildningstyperna

Tabell 3 redovisar medelvärden och spridning, för hur starkt intresset var för de olika utbildningsalternativen. Ett högt värde indikerar stort intresse för utbildningen i fråga. Denna tabell ger egentligen endast en komprimerad bild av informationen i Tabell 2 och slutsatserna sammanfaller med de som gjorts i kommentarerna till Tabell 2 ovan.

Tabell 3. Medelvärden av intressegrad för de olika utbildningsalternativen.

Utbildn. alt.	Pojkar			Flickor			Totalt		
	M	SD	N	M	SD	N	M	SD	N
a.	2.37	0.70	41	2.09	0.74	53	2.21	0.73	94
b.	1.80	0.73	39	1.82	0.72	50	1.81	0.72	89
c.	1.19	0.52	37	1.33	0.08	48	1.27	0.54	85
d.	1.30	0.66	37	1.20	0.06	50	1.24	0.55	87
e.	1.53	0.65	38	1.53	0.11	49	1.53	0.70	87
f.	1.43	0.65	37	1.23	0.60	49	1.34	0.61	86

- a = Fortsatt utbildning inom det yrke jag har nu
- b = Yrkesutbildning för att lära nytt yrke
- c = Gymnasieskola, praktisk linje
- d = Gymnasieskola, teoretisk linje
- e = Enstaka kurser på universitet eller högskola
- f = Fullständig examen från universitet eller högskola

Sammanfattningsvis kan således sägas att intresset är starkare för de yrkesrelaterade utbildningarna, liksom för studier på universitet och högskola, än för gymnasieskolestudier.

Intresseprofiler

För att få en bild av hur intressemönstret för de 6 olika utbildningarna såg ut på *individnivå* utarbetades intresseprofiler för varje individ. Totalt utkristalliserade sig 30 st olika empiriska profiler av totalt 64 (2^6) teoretiskt möjliga. Antalet profiler som framkom för pojkar respektive flickor var ungefär lika, 18 st resp. 23 st. Elva profiltyper återfanns hos båda könen och dessa drog också till sig de flesta individerna, 74%. Tyngdpunkten för intresset i dessa profiltyper ligger framför allt i utbildningsalternativen a. och b., d v s de yrkesrelaterade utbildningsalternativen, och i många fall kombinerat med intresse för kategorierna e. och/eller f., d v s utbildningar på universitets- och högskolenivå. De övriga 19 st profiltyperna har bara enstaka individer/profiltyp.

Tabell 4 visar fördelningen av individer på profiltyp. Av tabellen framgår bl a att den mest frekventa (26%) profiltypen är den som innebär att individen är intresserad av enbart "fortsatt utbildning inom det yrke jag har nu". Den näst vanligaste profiltypen (13%), fler pojkar än flickor, innebär intresse för både alternativ a. och b., de båda yrkesrelaterade utbildningarna, men inget intresse för övriga alternativ. Enbart intresse för att lära nytt yrke gäller för 8%, lika fördelat mellan könen. Den profil som anger intresse för utbildningsalternativen a., b., e. och f., d v s utbildning inom nuvarande yrke, lära nytt yrke och läsa enstaka kurs eller fullständig examen från universitet eller högskola, har dragit till sig ca 7% av individerna.

Kategorisering av individerna avseende intresse för olika utbildningstyper

Alla ungdomarna i undersökningsgruppen delades upp i fyra undergrupper utifrån deras intresseprofiler över de olika utbildningstyperna. De olika kategorierna definierades enligt följande:

Intresserade av yrkesutbildning (I). De individer som ingår i denna grupp skall ha svarat att de är mycket eller något intresserade av fortsatt utbildning inom det nuvarande yrket eller mycket eller något intresserade av yrkesutbildning för att lära nytt yrke samt ha markerat ointresse för de övriga fyra utbildningsalternativen (a ≥ 2 och/eller b ≥ 2 samt c-f ≤ 1).

Intresserade av gymnasieutbildning (II). För denna grupp gäller villkoren att individerna är mycket eller något intresserade av teoretisk eller praktisk gymnasieskola, enbart eller i kombination med de yrkesrelaterade alternativen, plus ointresserade av högre utbildning (c ≥ 2 och/eller d ≥ 2 samt e-f ≤ 1).

Intresserade av universitets- eller högskoleutbildning (III). Individer som ingår i denna grupp är mycket eller något intresserade av enstaka kurser på, eller fullständig examen från, universitet eller högskola (e ≥ 2 och/eller f ≥ 2).

Tabell 4. Fördelning av individer på profiltyp uppdelat på kön.

Profil- typ nr.	Intresse för	Pojkar		Flickor		Totalt	
		N	%	N	%	N	%
1	a	11	25.0	15	26.3	26	25.7
2	a b	7	15.9	6	10.5	13	12.9
3	b	4	9.1	4	7.0	8	7.9
4	a b e f	4	9.1	3	5.3	7	6.9
5	a e	1	2.3	3	5.3	4	4.0
6	a b c	2	4.5	2	3.5	4	4.0
7	a e f	4	9.1	-	-	4	4.0
8		-	-	4	7.0	4	4.0
9	a b d e f	1	2.3	2	3.5	3	3.0
10	a b c e	1	2.3	2	3.5	3	3.0
11	b c	1	2.3	2	3.5	3	3.0
12	a b c d e f	1	2.3	1	1.8	2	2.0
13	a b e	1	2.3	1	1.8	2	2.0
14	a b c d e	-	-	2	3.5	2	2.0
15	a b c e f	-	-	1	1.8	1	1.0
16	b d	-	-	1	1.8	1	1.0
17	b c d e f	-	-	1	1.8	1	1.0
18	b f	-	-	1	1.8	1	1.0
19	a b c d	-	-	1	1.8	1	1.0
20	a c	-	-	1	1.8	1	1.0
21	a c d	-	-	1	1.8	1	1.0
22	b e f	-	-	1	1.8	1	1.0
23	e	-	-	1	1.8	1	1.0
24	b e	-	-	1	1.8	1	1.0
25	d e f	1	2.3	-	-	1	1.0
26	a d	1	2.3	-	-	1	1.0
27	b d e f	1	2.3	-	-	1	1.0
28	a b d	1	2.3	-	-	1	1.0
29	a d e	1	2.3	-	-	1	1.0
30	e f	1	2.3	-	-	1	1.0
Summa		44	100.3	57	100.5	101	100.4

- a = Fortsatt utbildning inom det yrke jag har
b = Yrkesutbildning för att lära nytt yrke
c = Gymnasieskola, praktisk linje
d = Gymnasieskola, teoretisk linje
e = Enstaka kurser på universitet eller högskola
f = Fullständig examen från universitet eller högskola

Ointresserade av utbildning (IV). De individer som ingår i denna grupp är ointresserade av alla utbildningsalternativen. (a-f ≤1). I denna grupp kommer att ingå såväl individer som markerat ointresse, d v s kryssat för en 1, som de individer som ej markerat något alls, d v s lämnat blankt.

I Tabell 5 redovisas hur personerna fördelar sig på de 4 kategorierna. Merparten av individerna (69%) återfinns som framgår av tabellen antingen i den kategori som enbart är intresserad av fortsatt utbildning

Tabell 5. Fördelning av individerna på de olika intressekategorierna I-IV.

Kategori	Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%
I	22	45.8	25	34.4	47	38.8
II	5	10.4	8	11.0	13	10.7
III	17	35.4	20	27.4	37	30.6
IV	4	8.3	20	27.4	24	19.8
Summa	48	99.9	73	100.2	121	99.9

inom nuvarande yrke och/eller yrkesutbildning för att lära nytt yrke (Kategori I) eller i den kategori som innehåller de individer som har intresse för högre studier (Kategori III). Endast 11% (13 st) ingår i Kategori II, som enbart har intresse för gymnasieskolestudier. Be-
träffande de individer som ej är intresserade av vidareutbildning över-
huvud taget (Kategori IV) är det viktigt att notera att bortfallet in-
går, vilket utgör 20 individer av totalt 24 i denna grupp. Således hade
endast 4 ungdomar aktivt och genomgående markerat ointresse för vidare-
utbildning. Det är emellertid rimligt att anta att bortfallet är nega-
tivt selegerat med avseende på exempelvis studiebenägenhet och studie-
intresse (se Bergman, 1974).

Som tidigare nämnts är denna studie främst inriktad på att jämföra
de individer som är intresserade av högre utbildning med dem som inte
är intresserade av dylika studier. I syfte att renodla två sådana
grupper gjordes därför ytterligare en kategorisering. En kategori in-
kluderade de tre grupper som enligt ovan beskrivna gruppindelning ej
hade intresse för högre studier medan personer med intresse för endast
högre studier bildade den andra kategorin. Den förstnämnda kategorin
är ganska heterogen, med både starkt utbildningsintresserade (dock ej
av högre studier) liksom individer helt ointresserade av vidareutbild-
ning samt bortfall. Analyser genomfördes därför på undergrupperna inom
denna kategori men inga skillnader av den art eller storleksgrad framkom
som skulle kunna antas ge missvisande resultat vid jämförelse mellan
denna grupp i sin helhet och gruppen intresserade av högre studier. In-
delning av undersökningsgruppen i "Ej intresserade av högre utbildning"
och "Intresserade av högre utbildning" bedömdes alltså som godtagbar.
Bearbetningar och redovisning kommer således att utföras på dessa två
grupper under Syfte 2.

I Tabell 6 redovisas hur ungdomarna fördelar sig på kategorierna
"Ej intresserade av högre studier" samt "Intresserade av högre studier".

Tabellen visar att enligt denna kategorisering nästan 1/3 av under-
sökninggruppen är intresserad av högre utbildning. En skillnad mellan
könen framträder, då 35% av pojkarna mot 27% av flickorna har intresse
för högre studier. Då bortfallet på urvalsfrågan var större för flickor-
na och bortfallet ingår i gruppen "Ej intresserad av högre studier" kan
den funna könsskillnaden delvis förklaras härmed.

Tabell 6. Fördelning av undersökningsgruppen i "Ej intresserade av högre utbildning" resp. "Intresserade av högre utbildning".

	Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%
Ej intress. av högre utb.	31	64.6	53	72.6	84	69.4
Intress. av högre utb.	17	35.4	20	27.4	37	30.6
Totalt	48	100.0	73	100.0	121	100.0

Syfte 2

Grupperna "Intresserade av högre utbildning" resp. "Ej är intresserade av högre utbildning" studerades och jämfördes med avseende på de tidigare beskrivna undersökningsvariablerna. Redovisningen är disponerad i enlighet med presentation av undersökningsvariablerna, d v s i fyra kategorier: (1) Upplevelse av grundskolan, (2) Studie- och yrkesaktiviteter efter grundskolan, (3) Nuvarande (hösten -75) studie- och yrkesaktiviteter samt upplevelse av nusituationen och (4) Planerade studie- och yrkesaktiviteter samt förväntningar på framtiden.

Upplevelse av Grundskolan

Tabell 7 visar hur de två gruppernas svar fördelade sig avseende retrospektiv upplevelse av grundskolan.

Tabell 7. Fördelning (samt M och SD) av svar på frågan "Trivdes du i grundskolan?" (Fråga 9).

Svar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Nästan alltid (=4)	2	6.7	6	12.5	8	10.3	2	11.8	2	10.0	4	10.8
För det mesta (=3)	20	66.7	20	41.7	40	51.3	9	52.9	11	55.0	20	54.1
Sällan (=2)	5	16.7	15	31.3	20	25.6	5	29.4	5	25.0	10	27.0
Nästan aldrig (=1)	3	10.0	7	14.6	10	12.8	1	5.9	2	10.0	3	8.1
Totalt	30	100.0	48	100.0	78	100.0	17	99.9	20	100.0	37	100.0
M	2.70		2.52		2.59		2.71		2.65		2.68	
SD	0.75		0.90		0.84		0.77		0.81		0.78	

$\chi^2 = 0.56$, ej sign.; $F = 0.27$, ej sign.

Inga signifikanta skillnader framkom mellan grupperna avseende hur de trivdes i grundskolan. Dock finns en tendens till att de som är intresserade av högre studier har en retrospektiv upplevelse av att ha trivts något bättre i grundskolan än den grupp som ej är intresserad av högre studier. För alla alternativ som indikerar positiv retrospektiv upplevelse är procenttalen högre för den grupp som är intresserad av högre studier, liksom det är procentuellt färre individer i denna grupp som uppgav att de nästan aldrig trivdes, 8% mot 13%. Som synes ligger också medelvärdet högre för den av högre studier intresserade gruppen.

Tidigare Studie- och Yrkesaktiviteter

Tidigare studier

Skolor. De två gruppernas fördelning på genomgångna skolor redovisas i Tabell 8. Av tabellen framgår att stora skillnader mellan grupperna föreligger vad gäller studieaktivitet efter grundskolan.

Tabell 8. Fördelning av genomgångna skolor efter grundskolan. (Fråga 1).

Genomgången skola	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Yrkesskola	5	16.1	6	10.9	11	12.8	5	26.3	7	25.9	12	26.1
Fackskola	3	9.7	4	7.3	7	8.1	-	-	4	14.8	4	8.7
Folkhögskola	-	-	1	1.8	1	1.2	1	5.3	3	11.1	4	8.7
Gymnasium (3-årig teoretisk linje)	-	-	-	-	-	-	5	26.3	4	14.8	9	19.6
Postgymnasial utbildning	-	-	-	-	-	-	1	5.3	3	11.1	4	8.7
Ingen	23	74.2	44	80.0	67	77.9	7	36.8	6	22.2	13	28.3
Totalt	31	100.0	55	100.0	86	100.0	19	100.0	27	99.9	46	100.0

Det är hela 78% i gruppen "Ej intresserad av högre studier" som ej har genomgått någon skola efter grundskolan mot endast 28% i gruppen "Intresserad av högre studier". Frånsett fackskola, där grupperna fördelar sig procentuellt lika, har studieaktiviteten varit högre i alla övriga utbildningsalternativ för dem som är intresserade av högre studier. I båda grupperna är yrkesskola den vanligaste utbildningen. Tre-årig teoretisk linje på gymnasium eller postgymnasial utbildning har ingen i gruppen "Ej intresserad av högre utbildning" genomgått. Däremot har ca 20% resp. 9% i den andra gruppen fullbordat dylika skolformer. När det gäller könsskillnader framträder omvänt förhållande mellan könen i de båda grupperna. Pojkarna har bedrivit studier i högre grad än flickorna i gruppen "Ej intresserade av högre studier". I den andra

gruppen däremot har flickorna genomgått någon form av skola efter grundskolan i procentuellt fler fall än vad pojkarna gjort. I båda grupperna finns individer som har markerat mer än ett alternativ, vilket är förklaringen till att absoluta totalantalet överskrider antalet individer i undersökningen.

Skillnaden mellan grupperna avseende skolgång efter grundskolan bekräftas av Tabell 9 som ger en sammanfattning av hur många individer som vidareutbildat sig resp. ej genomgått någon skola förutom grundskolan. Statistisk signifikans förelåg ($p < 0.001$).

Tabell 9. Sammanfattning av fördelning av genomgångna skolor efter grundskolan. (Fråga 1).

Svar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja	8	25.8	9	17.0	17	20.2	10	58.8	14	70.0	24	64.8
Nej	23	74.2	44	83.0	67	79.8	7	41.2	6	30.0	13	35.1
Totalt	31	100.0	53	100.0	84	100.0	17	100.0	20	100.0	37	100.0

$\text{Chi}^2 = 22.84, p < 0.001$

Övriga utbildningar och kurser. Under denna rubrik har sammanförts sådana övriga utbildningar och kurser som inte har inrymts under föregående moment. Bortsett från "övrigt", som oftast kan antas vara hobbyinriktade kurser, rör sig de här aktuella utbildningarna och kurserna närmast om yrkesrelaterade utbildningar. Av Tabell 10 framgår hur grupperna fördelar sig på olika utbildningar.

Vissa individer har genomgått mer än en utbildning/kurs och därför är totalsumman större än antalet individer i resp. undersökningsgrupp. Kortare kurser/utbildningar inom gymnasieskolan samt yrkesutbildning hos arbetsgivare har varit de mest frekventa typerna av utbildningsalternativ i båda grupperna. Vad gäller val av utbildningar framkommer inga nämnvärda skillnader mellan grupperna. Däremot är det procentuellt fler individer av dem som är intresserade av högre studier som genomgått övriga utbildningar och kurser i praktiskt taget alla kategorier. I gruppen "Intresserade av högre studier" är det således drygt 3/5 som bedrivit studier inom något av dessa utbildningsalternativ mot knappt hälften i den andra gruppen, som alltså varit mindre studiebenägen.

Tabell 11 ger en bild avseende *antal* övriga utbildningar individerna i resp. grupp har genomgått. Nästan 20% fler individer i gruppen "Intresserade av högre studier" har gått en eller fler utbildningar jämfört med individerna i den andra gruppen. Ca 43% i den förstnämnda har uppgivit att de ej gått någon övrig utbildning mot 62% i gruppen "Ej intresserad av högre studier". Skillnaden är statistiskt signifikant ($p < 0.10$).

Tabell 10. Fördelning av övriga utbildningar och kurser som genomgått efter grundskolan. (Fråga 2).

Övriga genomgångna kurser/ utbildningar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Yrkesutbildn. hos arbetsgivare	6	18.8	8	13.1	14	15.1	3	15.0	5	20.0	8	17.8
Yrkesutbildn. genom fackförening	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.0	1	2.2
AMS-utbildning	3	9.4	1	1.6	4	4.3	2	10.0	1	4.0	3	6.7
Kurs ordnad av studieförbund	2	6.3	4	6.6	6	6.5	-	-	3	12.0	3	6.7
Fackliga kurser	-	-	1	1.6	1	1.1	-	-	-	-	-	-
Kurser och utb. inom gymn. skolan kortare än 1 år	2	6.3	13	21.3	15	16.1	7	35.0	6	24.0	13	28.4
Övrigt	-	-	1	1.6	1	1.1	-	-	1	4.0	1	2.2
Inga	19	59.4	33	54.1	52	55.9	8	40.0	8	32.0	16	35.6
Totalt	32	100.0	61	100.0	93	100.0	20	100.0	25	100.0	45	100.0

Tabell 11. Fördelning av antal övriga kurser och utbildningar efter grundskolan. (Fråga 2).

Antal genomgångna kurser/utb	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
inga	19	61.3	33	62.3	52	61.9	8	47.1	8	40.0	16	43.2
1	11	35.5	14	26.4	25	29.8	6	35.3	9	45.0	15	40.5
2	1	3.2	4	7.6	5	6.0	3	17.7	2	10.0	5	13.5
3	-	-	2	3.8	2	2.4	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.0	1	2.7
Totalt	31	100.0	53	100.0	84	99.9	17	100.0	20	100.0	37	99.9

$\chi^2 = 8.57, p < 0.10$

Om utbildningsaktivitet har förelegat, är det mest frekventa alternativet i båda grupperna att ha genomgått endast en övrig utbildning. Procentuellt fler i gruppen "Intresserad av högre utbildning" har gått en övrig utbildning. Mer än en övrig utbildning har ca 15% av gruppen "Intresserad av högre utbildning" genomgått medan motsvarande procent-siffra för den andra gruppen är ca 8%.

Sammanfattningsvis kan sägas att de två grupperna klart skiljer sig avseende fördelningen av övriga utbildningar och kurser, vilket också framgår av Tabell 12 som är en sammanfattning av huruvida individerna genomgått någon övrig utbildning eller ej. Gruppen "Intresserad av högre studier" har varit mer studiebenägen. Statistisk signifikans erhöles ($p < 0.10$) för skillnaden mellan grupperna.

Tabell 12. Sammanfattning av fördelning av övriga kurser och utbildningar efter grundskolan. (Fråga 2).

Svar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja	12	38.7	20	37.7	32	38.1	9	52.9	12	60.0	21	56.8
Nej	19	61.3	33	62.3	52	61.9	8	47.1	8	40.0	16	43.2
Totalt	31	100.0	53	100.0	84	100.0	17	100.0	20	100.0	37	100.0

$\chi^2 = 3.64, p < 0.10$

Tidigare arbeten

Har arbetssituationen fram till undersökningstillfället varit olika för de två grupperna? Denna fråga kommer att belysas nedan.

Antal yrken. Tabell 13 redovisar fördelningen över antal yrken som individerna haft inkluderat det nuvarande. Med olika yrken menas här att personen givit olika beteckningar eller beskrivningar på sina arbeten. Om individen haft flera arbeten (arbetsgivare) inom samma yrke framgår det ej av tabellen.

Tabellen visar att det vanligaste alternativet för båda grupperna är att ha haft två yrken, inklusive det nuvarande. I gruppen "Ej intresserad av högre studier" har en individ haft upp till 7 olika yrken. Dock är det endast få individer i denna grupp som arbetat med mer än tre yrken, 12.5%. I den andra gruppen ser bilden annorlunda ut. Ca 23%, dvs relativt många individer, har innehaft mer än tre yrken. Endast 17% har bara haft ett yrke jämfört med 31% i den andra gruppen. Yrkesrörligheten från avslutad grundskola fram till undersökningstillfället har således varit högre i gruppen "Intresserad av högre studier".

Tabell 13. Fördelning över antal yrken inkl det nuvarande. (Fråga 3).

Antal yrken inkl. nu- varande	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	9	30.0	16	32.0	25	31.3	1	6.3	5	26.3	6	17.1
2	13	43.3	15	30.0	28	35.0	7	43.8	4	21.1	11	31.4
3	3	10.0	14	28.0	17	21.3	6	37.5	4	21.1	10	28.6
4	1	3.3	4	8.0	5	6.3	1	6.3	3	15.8	4	11.4
5	1	3.3	1	2.0	2	2.5	1	6.3	2	10.5	3	8.6
6	2	6.7	-	-	2	2.5	-	-	1	5.3	1	2.9
7	1	3.3	-	-	1	1.3	-	-	-	-	-	-
Totalt	30	99.9	50	100.0	80	100.0	16	100.0	19	100.0	35	100.0
M	2.40		2.18		2.26		2.63		2.79		2.71	
SD	1.63		1.04		1.29		0.96		1.55		1.30	

chi² = 5.79, ej sign.; F = 2.98, ej sign.

Yrkesområde. Inom vilka yrkesområden personerna har arbetat visar Tabell 14. I och med att vissa individer arbetat inom flera yrkesområden överstiger totalsumman antalet individer i resp. grupp. Av tabellen framgår att båda gruppernas pojkar främst har arbetat inom industrihantverk, kommunikation-militär och handel-ekonomi. Flickorna i båda grupperna har framför allt arbetat med s k kvinnliga yrken. Då de traditionella könsrollsskillnaderna slår så väl igenom är det intressant att jämföra hur pojkar i den ena gruppen skiljer sig från pojkar i den andra och på motsvarande sätt för flickornas del. För pojkarnas del återfinns 27% i området kommunikation-militär av gruppen "Ej intresserad av högre studier". I den andra gruppen har endast ca 12% arbetat inom området i fråga. Intressant att observera är att i den sistnämnda gruppen har 12% arbetat med djupkontakt-vård, vilket ingen pojke i gruppen "Ej intresserad av högre studier" gjort. Djupkontakt-vård är ju ett yrkesområde som betraktas som kvinnligt. När det gäller flickorna ligger majoriteten, 57%, av gruppen "Intresserad av högre studier" i alternativet kontor-organisation och djupkontakt-vård. I den andra gruppen är dessa yrkesområden vanliga men flickorna befanns framför allt här ha arbetat i branschen kontakt-service. Resultaten för könen sammanslagna återspeglar ovan beskrivna skillnader (ej sign.) mellan grupperna. I gruppen "Intresserad av högre studier" var alternativet djupkontakt-vård mest framträdande (22%) samt att 20% hade arbetat inom kontor-organisation. I den andra gruppen återfanns individerna mest inom arbetsområdena kontakt-service och handel-ekonomi.

Yrkets utbildningsnivå. Av Tabell 15 framgår att den vanligaste utbildningsnivån på de yrken individerna i båda grupperna haft, är den lägsta nivån, d v s ej yrkesutbildning. I gruppen "Ej intresserad

Tabell 14. Fördelning över yrkesområden för tidigare yrken. (Fråga 3).

Yrkes- område	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Tekniskt - naturveten- skapligt	5	12.2	6	8.3	11	9.7	3	12.5	1	2.9	4	6.8
Industri - hantverk	11	26.8	6	8.3	17	15.0	6	25.0	1	2.9	7	11.9
Kontor - organisation	3	7.3	13	18.1	16	14.2	2	8.3	10	28.6	12	20.3
Handel - ekonomi	8	19.5	10	13.9	18	15.9	5	20.8	6	17.1	11	18.6
Kommunika- tion - militär	11	26.8	-	-	11	9.7	3	12.5	-	-	3	5.1
Friluft - jord - djur	2	4.9	2	2.8	4	3.5	1	4.2	-	-	1	1.7
Kontakt - service	1	2.4	20	27.8	21	18.6	-	-	5	14.3	5	8.5
Djupkontakt - vård	-	-	15	20.8	15	13.3	3	12.5	10	28.6	13	22.0
Skapande - konstnärligt	-	-	-	-	-	-	1	4.2	2	5.7	3	5.1
Totalt	41	100.0	72	100.0	113	99.9	24	100.0	35	100.0	59	99.9

$\chi^2 = 10.45$, ej sign.

av högre utbildning" har praktiskt taget inga yrken krävt yrkesutbildning eller yrkesskoleutbildning. Spridningen vertikalt är större för gruppen "Intresserad av högre studier". Gymnasial utbildning är den för ett yrke högst krävda nivån och återfinns i denna grupp. Även om en tendens (dock ej statistiskt belagd) mot att yrken som krävt högre utbildning finns representerade i gruppen "Intresserad av högre studier" är det få även i denna grupp som haft arbeten på hög utbildningsnivå.

Nuvarande Situation

Nuvarande sysselsättning

Vad ungdomarna i de olika grupperna gör idag (HT -75) redovisar Tabell 16. Övervägande majoriteten arbetar i båda grupperna, dock något

Tabell 15. Fördelning över utbildningsnivåer för tidigare yrken.
(Fråga 3).

Utbildnings- nivå	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Gymnasial utbildning	-	-	-	-	-	-	1	5.0	-	-	1	1.9
Fackskole- utbildning	-	-	-	-	-	-	1	5.0	1	2.9	2	3.7
Realskole- examen, 9 års teoretisk grund- skola el. motsv.	1	3.1	1	1.6	2	2.2	1	5.0	3	8.8	4	7.4
Yrkesskoleutb.	8	25.0	16	26.2	24	25.8	4	20.0	6	17.7	10	18.5
Ej yrkesutb., praktisk grund- skola utan på- byggnad	23	71.9	44	72.1	67	72.0	13	65.0	24	70.6	37	68.5
Totalt	32	100.0	61	100.0	93	100.0	20	100.0	34	100.0	54	100.0

$\chi^2 = 6.44$, ej sign.

Tabell 16. Nuvarande sysselsättning. (Fråga 4).

Syssel- sättning	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Arbetar	30	96.8	30	56.6	60	71.4	13	76.5	15	75.0	28	75.7
Studerar	1	3.2	-	-	1	1.2	1	5.9	2	10.0	3	8.1
Arbetar/ studerar	-	-	1	1.9	1	1.2	3	17.7	-	-	3	8.1
Arbetslös	-	-	2	3.8	2	2.4	-	-	-	-	-	-
Hemarbetande (hemmafru)	-	-	12	22.6	12	14.3	-	-	2	10.0	2	5.4
Barnledig (tjänstledig p g a graviditet)	-	-	8	15.1	8	9.5	-	-	-	-	-	-
Övrigt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.0	1	2.7
Totalt	31	100.0	53	99.9	84	100.0	17	100.0	20	100.0	37	100.0

$\chi^2 = 15.93$, $p = 0.01$

fler i gruppen "Intresserad av högre studier" (76% mot resp. 71%). Studerar eller arbetar/studerar gör 16% av dem med intresse för högre studier, vilket endast 2% är sysselsatta med i den andra gruppen. Av tabellen framgår också skillnaden avseende hur många flickor i de respektive grupperna som är hemarbetande (hemmafru) och barnlediga p g a graviditet. Betydligt fler flickor i gruppen "Ej intresserade av högre studier" återfinns i dessa kategorier, ca 24%, mot 5% i jämförelsegruppen. Endast 2 personer (flickor) uppgav att de var arbetslösa och de tillhör gruppen "Ej intresserade av högre studier". Statistisk signifikans mellan grupperna avseende nuvarande sysselsättning förelåg på 1%-nivå.

Nuvarande arbete

Omfattning. Av Tabell 17 framgår att praktiskt taget alla har heltidsarbeten. Uppmärksammas kan dock att cirka 22% av flickorna i gruppen "Ej intresserade av högre utbildning" arbetar deltid.

Tabell 17. Omfattning av nuvarande arbete i tid (tim/vecka). (Fråga 4.)

Omfattning	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Deltid	-	-	7	21.9	7	11.5	1	6.3	-	-	1	3.1
Heltid	29	100.0	25	78.1	54	88.5	15	93.8	16	100.0	31	96.9
Totalt	29	100.0	32	100.0	61	100.0	16	100.0	16	100.0	32	100.0

$\chi^2 = 1.88$, ej sign.

Yrkesområde. I Tabell 18 presenteras inom vilka yrkesområden individerna arbetar vid undersökningstillfället. Liksom vid redovisningen av yrkesområde för tidigare arbeten är gruppen "Intresserade av högre utbildning" representerade i kategorierna djupkontakt-vård och kontororganisation. Nästan hälften av dessa arbetade vid undersökningstillfället inom dessa områden. Detta gäller speciellt flickorna medan pojkarna i denna grupp framför allt arbetar inom handel-ekonomi. I gruppen "Ej intresserade av högre studier" återfinns pojkarna i tekniskt-naturvetenskapligt område, vilket ingen pojke i gruppen "Intresserade av högre studier" gör. Dessutom arbetar de inom industri-hantverk. Även vad gäller detta område arbetar här procentuellt färre pojkar av de som är intresserade av högre studier. Flickorna i gruppen "Ej intresserade av högre studier" återfinns i kategorierna djupkontakt-vård och handel-ekonomi. För gruppen "Ej intresserade av högre utbildning" sammanslagen gäller att den främst valt att arbeta inom tekniskt-naturvetenskapligt område, industri-hantverk och handel-ekonomi. Som synes framträder de traditionella yrkesområdena för pojkar respektive för flickor i båda grupperna.

Yrkets utbildningsnivå. Tabell 19 redovisar den utbildningsnivå individernas nuvarande yrke kräver. Mer än hälften av gruppen "Ej intresserade av högre studier" arbetade med jobb som ej kräver yrkes-

Tabell 18. Fördelning av arbetsområde för nuvarande arbete. (Fråga 5).

Yrkes- område	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Tekniskt- naturveten- skapligt	8	26.7	5	12.8	13	18.8	-	-	2	12.5	2	6.3
Industri- hantverk	8	26.7	4	10.3	12	17.4	3	18.8	1	6.3	4	12.5
Kontor- organisation	-	-	6	15.4	6	8.7	2	12.5	5	31.3	7	21.9
Handel - ekonomi	4	13.3	8	20.5	12	17.4	4	25.0	1	6.3	5	15.6
Kommunika- tion - militär	6	20.0	1	2.6	7	10.1	2	12.5	-	-	2	6.3
Friluft; jord, djur	4	13.3	1	2.6	5	7.3	-	-	-	-	-	-
Kontakt - service	-	-	5	12.8	5	7.3	2	12.5	1	6.3	3	9.4
Djupkontakt - vård	-	-	9	23.1	9	13.0	2	12.5	6	37.5	8	25.0
Skapande - konstnärligt	-	-	-	-	-	-	1	6.3	-	-	1	3.1
Totalt	30	100.0	39	99.9	69	100.0	16	100.0	16	100.0	32	100.0

chi² = 12.48, ej sign.

utbildning. Motsvarande siffra för jämförelsegruppen är 32%. Det är betydligt fler i gruppen "Intresserade av högre utbildning" som innehar yrken som krävt utbildning på en nivå som ligger över yrkesskoleutbildning 32%, mot 12% i den andra gruppen. Skillnaden i utbildningsnivå mellan grupperna är statistiskt signifikant på 5%-nivå. Tendensen att gruppen "Intresserade av högre utbildning" hade tidigare yrken som krävde en högre utbildningsnivå (se Tabell 17) har nu ytterligare förstärkts.

Arbetstrivsel. Hur trivs ungdomarna med sina nuvarande arbeten? Svar ges i Tabell 20. Ungefär 90% av gruppen "Ej intresserade av högre studier" sade sig trivas bra eller ganska bra. I jämförelsegruppen ansåg 79% att de trivs. Fördelningen av svaren för gruppen "Intresserade av högre studier" är mer spridd än i den andra gruppen, i vilken ingen uppgav sig trivas dåligt. Sammanfattningsvis var trivseln med nuvarande arbete hög i båda grupperna med en svag tendens (ej sign.) till lägre trivsel för gruppen "Intresserade av högre studier".

Tabell 19. Fördelning av utbildningsnivå för nuvarande arbete. (Fråga 5).

Utbildningsnivå	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Akademisk utbildning	-	-	1	2.7	1	1.5	-	-	-	-	-	-
Kval. utbildn. utöver studentexamen	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Gymnasial utb.	1	3.6	1	2.7	2	3.1	-	-	3	20.0	3	9.7
Fackskoleutb.	1	3.6	1	2.7	2	3.1	2	12.5	1	6.7	3	9.7
Realskoleex. 9 års teoret. grundskola eller motsv.	2	7.1	1	2.7	3	4.6	2	12.5	2	13.3	4	13.0
Yrkesskoleutb.	9	32.1	12	32.4	21	32.3	5	31.2	6	40.0	11	35.5
Ej yrkesutb. praktisk grundskola utan påbyggnad	15	53.6	21	56.8	36	55.4	7	43.8	3	20.0	10	32.2
Totalt	28	99.9	37	99.9	65	100.0	16	100.0	15	100.0	31	100.0
M	6.29		6.27		6.28		6.06		5.33		5.71	
SD	1.01		1.26		1.15		1.06		1.44		1.30	

$\chi^2 = 8.37$, ej sign.; $F = 4.69$, $p < .05$

Möjligheter till fortsatt arbete. Tabell 21 visar hur personerna upplever sina möjligheter att få fortsätta med det arbete de hade vid undersökningstillfället. I gruppen "Intresserade av högre studier" upplever alla att de har stora eller ganska stora möjligheter att få fortsätta med samma sorts arbete. Beträffande gruppen "Ej intresserade av högre studier" hade den övervägande majoriteten samma upplevelse och var även något mer optimistiska, då procentuellt fler angav det mest positiva alternativet. Ca 6% i denna grupp upplevde dock sina möjligheter som ganska små avseende fortsatt arbete. Sammanfattningsvis kan sägas att en skillnad förelåg mellan grupperna ($p < 0.10$) där gruppen "Intresserad av högre studier" bedömde sina möjligheter som något sämre.

Tabell 20. Fördelning (samt M och SD) av svar på frågan "Hur trivs du med ditt arbete?". (Fråga 8).

Arbets- trivsel	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Bra (=5)	17	56.7	29	76.3	46	67.7	8	47.1	9	52.9	17	50.0
Ganska bra (=4)	10	33.3	5	13.2	15	22.1	6	35.3	4	23.5	10	29.4
Varken bra eller dåligt (=3)	3	10.0	1	2.6	4	5.9	2	11.8	3	17.7	5	14.7
Ganska dåligt (=2)	-	-	3	7.9	3	4.4	1	5.9	-	-	1	2.9
Dåligt (=1)	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.9	1	2.9
Totalt	30	100.0	38	100.0	68	100.0	17	99.9	17	100.0	34	100.0
M	4.47		4.58		4.53		4.24		4.18		4.21	
SD	0.68		0.89		0.80		0.90		1.13		1.01	

$\chi^2 = 5.77$, ej sign.; $F = 3.10$, ej sign.

Tabell 21. Fördelning (samt M och SD) av svar på frågan "Om du har arbete, hur tror du dina möjligheter är att få fortsätta med samma sorts arbete?". (Fråga 6).

Svar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Stora (=4)	25	83.3	26	72.2	51	77.3	9	60.0	11	68.8	20	64.5
Ganska stora (=3)	4	13.3	7	19.4	11	16.7	6	40.0	5	31.3	11	35.5
Ganska små (=2)	1	3.3	3	8.3	4	6.1	-	-	-	-	-	-
Små (=1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	30	99.9	36	99.9	66	100.0	15	100.0	16	100.0	31	100.0
M	3.80		3.64		3.71		3.60		3.69		3.65	
SD	0.48		0.64		0.58		0.51		0.48		0.49	

$\chi^2 = 5.64$, $p < 0.10$; $F = 0.31$, ej sign.

Tabell 22. Fördelning över pågående utbildningar. (Fråga 7).

Utbildning	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Utb. hos arbetsgivare	2	50.0	1	25.0	3	37.5	3	50.0	-	-	3	33.3
Kurs anordnad av studieförbund	-	-	2	50.0	2	25.0	-	-	-	-	-	-
Folkhögskola	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33.3	1	11.1
Utb/kurs mindre än 1 år inom gymn. skola	1	25.0	-	-	1	12.5	-	-	-	-	-	-
Minst 1-årig utb. inom gymn. skola	-	-	1	25.0	1	12.5	-	-	-	-	-	-
Gymnasium (3-årig teoretisk linje)	-	-	-	-	-	-	1	16.7	-	-	1	11.1
Icke trad. högskola	1	25.0	-	-	1	12.5	1	16.7	1	33.3	2	22.2
Universitet	-	-	-	-	-	-	1	16.7	-	-	1	11.1
Övrigt	-	-	-	-	-	-	-	-	1	33.3	1	11.1
Totalt	4	100.0	4	100.0	8	100.0	6	100.0	3	99.9	9	99.9

$\chi^2 = 7.20$, ej sign.

Pågående utbildning

Som tidigare framgått var det ganska få individer som uppgav sig vara studerande vid undersökningstillfället. I Tabell 22 framgår att det rör sig om 17 individer som genomgick utbildning eller någon form av kurs. Att antalet individer här inte överensstämmer med antalet studerande i Tabell 16 kan förklaras av att här inkluderas alla slags utbildningar, även kurser inom studieförbund och utbildning hos arbetsgivare, vilka normalt kanske inte medför att man betecknar sig som studerande.

Av dem som redovisat sina pågående utbildningar/kurser är i båda grupperna utbildning hos arbetsgivare det vanligaste alternativet. Teoretiska studier bedrivs i högre grad av gruppen "Intresserade av högre studier". En individ i denna grupp läser redan vid universitet. Beträffande omfattningen av studier har alla som besvarat frågan (5 st) sagt sig vara heltidsstuderande. Samtliga uppgav att de trivdes bra.

Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin nuvarande situation

Majoriteten i båda grupperna anser sig till största delen eller till stor del bestämma själv över sin nuvarande situation, vilket kan utläsas av Tabell 23. Gruppen "Intresserade av högre studier" tenderar (ej sign.) att vara mer negativ i sin upplevelse av att kunna styra och

påverka sin situation. Framför allt gäller det flickorna i denna grupp. I gruppen "Ej intresserade av högre studier" framträder inga nämnvärda könsskillnader. En skillnad kan dock urskiljas mellan grupperna vad beträffar bortfall på frågan, vilket endast förekommer i gruppen "Ej intresserade av högre studier". Antalet individer som ej besvarat frågan uppgår till 23 (27%). Då man kan anta att bortfallet är negativt selegerad kan resultatet ge en missvisande bild. Den ovan redovisade tendensen bör alltså tolkas med försiktighet.

Tabell 23. Fördelning (samt M och SD) av svar på frågan "Hur mycket tycker du att du kan styra och påverka din nuvarande situation?" (Fråga 12).

Svar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Till största delen bestämmer jag själv (=5)	8	32.0	11	30.6	19	31.	8	47.1	5	25.0	13	35.1
Till stor del bestämmer jag själv (=4)	10	40.0	15	41.7	25	41.0	5	29.4	6	30.0	11	29.7
I viss utsträckning bestämmer jag själv (=3)	5	20.0	6	16.7	11	18.0	2	11.8	4	20.0	6	16.2
Till största delen bestäms den av faktorer utanför min kontroll (=2)	2	8.0	3	8.3	5	8.2	2	11.8	5	25.0	7	18.9
Den bestäms helt av faktorer utanför min kontroll (=1)	-	-	1	2.	1	1.6	-	-	-	-	-	-
Totalt	25	100.0	36	100.0	61	100.0	17	99.9	20	100.0	37	100.0
M	3.96		3.89		3.92		4.12		3.55		3.81	
SD	0.94		1.04		0.99		1.05		1.15		1.13	

$\chi^2 = 3.72$, ej sign.; $F = 0.24$, ej sign.

Framtidsplaner och Förväntningar

Utbildningsplaner för den närmaste framtiden

Jämförelsegruppernas utbildningsplaner när de VT 1968 gick sista terminen i grundskolan var att de ej hade för avsikt att fortsätta studera. Som tidigare framgått har en stor del av dem genomgått skolor och utbildningar sedan dess. Vilka framtida utbildningsplaner har de olika grupperna sju år efter grundskolan (HT -75)? Av Tabell 24 kan man se att det är en klar skillnad ($p < .001$) mellan de båda grupperna i detta hänseende. Drygt hälften av gruppen "Intresserade av högre utbildning" har planer på att gå någon utbildning eller kurs inom de närmaste åren. I jämförelsegruppen var det 19% som hade planer på utbildning, en betydligt lägre siffra. En stor del av individerna i båda grupperna var o-
vissa angående sina utbildningsplaner.

Tabell 24. Fördelning av svar på frågan "Tänker du gå någon utbildning eller kurs inom de närmaste åren?" (Fråga 10).

Svar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Ja	7	22.6	9	17.0	16	19.1	9	52.9	11	55.0	20	54.1
Nej	8	25.8	21	39.6	29	34.5	2	11.8	1	5.0	3	8.1
Vet ej	16	51.6	23	43.4	39	46.4	6	35.3	8	40.0	14	37.8
Totalt	31	100.0	53	100.0	84	100.0	17	99.9	20	100.0	37	100.0

$\chi^2 = 17.18, p < 0.001$

De konkreta utbildningsplanerna framgår av Tabell 25. Olika slags hobbykurser är det vanligaste alternativet i båda grupperna. I gruppen "Intresserade av högre utbildning" är det ca 10% som planerar att studera på universitet och 7% som tänker gå en minst 1-årig utbildning inom gymnasieskolan. Förutom hobbykurser är det kortare utbildningar inom gymnasieskolan som planeras i jämförelsegruppen. Slående är att så många ej har några konkreta planer, 81% i gruppen "Ej intresserade av högre utbildning" och 46% i den andra gruppen, vilket är anmärkningsvärt då ju gruppen "Intresserade av högre utbildning" har uttryckt intresse för dylika studier. Diskrepansen är alltså ganska stor mellan intresse och konkreta planer på handlande i linje med intresset.

Av Tabell 26 som redovisar antal utbildningar/kurser som planeras, kan utläsas att av dem som har konkreta studieplaner rör det sig nästan enbart om en utbildning.

Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin framtid

Hur ser personerna i de olika grupperna på framtiden och i hur hög grad upplever de sig kunna styra och påverka den? Tabell 27 ger en bild av detta. Båda grupperna bedömde sina möjligheter att kunna styra och

Tabell 25. Fördelning över utbildningar/kurser som planeras de närmaste åren. (Fråga 10).

Utbildning	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Utb. hos arbetsgivare	2	6.5	-	-	2	2.	2	11.8	-	-	2	4.9
Kurs anordnad av studieförbund	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Folkhögskola	-	-	-	-	-	-	-	-	1	4.2	1	2.4
Kurs/utb. mindre än 1 år inom gymnasieskolan	-	-	5	9.3	5	5.9	1	5.9	1	4.2	2	4.9
Minst 1-årig yrkesutbildning inom gymnasieskolan	2	6.5	-	-	2	2.4	1	5.9	2	8.3	3	7.3
Gymnasium	1	3.2	-	-	1	1.2	1	5.9	-	-	1	2.4
Icke trad. högskola	-	-	1	1.9	1	1.2	-	-	2	8.3	2	4.9
Universitet	-	-	-	-	-	-	2	11.8	2	8.3	4	9.8
Övrigt	2	6.5	3	5.6	5	5.9	-	-	7	29.2	7	17.1
Inga konkreta utb. planer	24	77.4	45	83.3	69	81.2	10	58.8	9	37.5	19	46.3
Totalt	31	100.0	54	100.0	85	100.0	17	99.9	24	100.0	41	100.0

Tabell 26. Fördelning över antal utbildningar/kurser som planeras de närmaste åren. (Fråga 10).

Antal utbildningar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
1	7	22.6	7	13.2	14	16.7	7	41.2	9	45.0	16	43.2
2	-	-	1	1.9	1	1.2	-	-	1	5.0	1	2.7
3	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
4	-	-	-	-	-	-	-	-	1	5.0	1	2.7
Inga konkreta angivna planer	24	77.4	45	84.9	69	82.1	10	58.8	9	45.0	19	51.4
Totalt	31	100.0	53	100.0	84	100.0	17	100.0	20	100.0	37	99.9

$\chi^2 = 0.87$, ej sign.

påverka sin framtid som stora. Gruppen "Intresserade av högre studier" tenderar att ligga något lägre (ej sign.) i sin upplevelse av att kunna bestämma över sin framtid. Denna tendens måste tolkas med försiktighet, då bortfallet på denna fråga i jämförelsegruppen är hela 29% mot endast 5% i gruppen "Intresserade av högre studier".

Tabell 27. Fördelning (samt M och SD) av svar på frågan "Hur mycket tycker du att du kan styra och påverka din framtid?" (Fråga 12).

Svar	Ej intress. högre studier						Intress. högre studier					
	Pojkar		Flickor		Totalt		Pojkar		Flickor		Totalt	
	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%	N	%
Till största delen bestämmer jag själv (=5)	8	32.0	14	40.0	22	36.7	6	35.3	5	27.8	11	31.4
Till stor del bestämmer jag själv (=4)	10	40.0	6	17.1	16	26.7	6	35.3	4	22.2	10	28.6
I viss utsträckning bestämmer jag själv (=3)	4	16.0	9	25.7	13	21.7	3	17.7	4	22.2	7	20.0
Till största delen bestäms den av faktorer utanför min kontroll (=2)	3	12.0	6	17.1	9	15.0	2	11.8	5	27.8	7	20.0
Den bestäms helt av faktorer utanför min kontroll (=1)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Totalt	25	100.0	35	99.9	60	100.0	17	99.9	18	100.0	35	100.0
M	3.92		3.80		3.85		3.94		3.50		3.71	
SD	0.10		1.16		1.09		1.03		1.20		1.13	

$\chi^2 = 0.56$, ej sign.; $F = 0.34$, ej sign.

RESULTATSAMMANFATTNING

Syfte 1

Intresse för olika utbildningsalternativ

- Det största studieintresset rörde yrkesrelaterade utbildningar. Ca 82% uttryckte att de var intresserade av fortsatt utbildning inom nuvarande yrkesområde och 63% markerade intresse för att lära nytt yrke.

- Beträffande enstaka kurser på universitet eller högskola resp. fullständig examen från dessa utbildningsanstalter var intresset stort (41% resp. 27%) med tanke på undersökningsgruppens sammansättning.

- För gymnasieskola, både teoretisk och praktisk, var intresset lägre. Flickorna tenderade att ha större intresse för dessa utbildningar än pojkarna.

- Beträffande könsskillnader framgick att pojkarna hade starkare intresse för fortsatt utbildning inom nuvarande yrke än flickorna. Pojkarna hade också avseende fullständig utbildning på universitet eller högskola i högre grad angivit alternativet "Mycket intresserad".

Intresseprofiler

- Den mest frekventa profiltypen för båda könen, vilken innebär intresse enbart för utbildning inom nuvarande yrke, karakteriserade drygt 1/4 av dem som besvarat intressefrågan.

- Ca 13% av urvalsgruppen hade en profiltyp med intresse även av utbildning för att lära nytt yrke.

- Enbart intresse för att lära nytt yrke gällde för 8% av individerna.

- Den därefter vanligaste profiltypen (7%) var att ha intresse för båda de ovanstående utbildningsalternativen och dessutom för enstaka kurs eller fullständig examen från universitet eller högskola.

Kategorisering av individerna på typ av utbildningsintresse

- Ca 29% av undersökningsgruppen hade intresse enbart av yrkesutbildning.

- Specifikt intresserade av gymnasieskola, praktisk och/eller teoretisk, var endast 11% av undersökningsgruppen.

- Högre utbildning (universitets- och högskolestudier) intresserade 31% av undersökningsgruppen, 8% fler pojkar än flickor.

- Ointresserade av utbildning var ca 1/5, till största delen flickor. Bortfallet ingår dock också i denna grupp.

- Efter hopslagning av de tre grupperna som ej var intresserade av högre utbildning till en grupp "Ej intresserade av högre utbildning" kom denna att bestå av 69% (fler flickor än pojkar) mot gruppen "Intresserade av högre utbildning" som bestod av 31% (fler pojkar än flickor).

Syfte 2

Upplevelse av Grundskolan

Inga signifikanta skillnader i den retrospektiva upplevelsen av grundskolan framkom. Dock tenderade de som är intresserade av högre studier att ha trivts något bättre.

Tidigare Studie- och Yrkesaktiviteter

Tidigare studier

- Yrkesskola var den skolform som var vanligast i båda undersökningsgrupperna beträffande typ av genomgångna skolor efter grundskolan.

- Teoretiskt inriktade skolformer, som 3-årig teoretisk linje på gymnasium samt postgymnasial utbildning, hade endast bedrivits av individer i gruppen "Intresserade av högre studier".

- Personer i gruppen "Intresserade av högre studier" hade genomgått skolor efter avslutad grundskola i högre grad än jämförelsegruppen (70% mot ca 20%). Skillnaden mellan grupperna i detta avseende var starkt signifikant.

- De flickor som var intresserade av högre utbildning tenderade att ha den högsta utbildningsaktiviteten medan de flickor som ej var intresserade av högre utbildning hade den lägsta.

- De flesta som genomgått någon skola efter grundskolan hade gått endast en skolform.

- Beträffande övriga genomgångna utbildningar och kurser, d v s övervägande yrkesrelaterade sådana, gällde för båda grupperna att de framför allt valt att gå antingen kortare utbildning (mindre än 1 år) inom gymnasieskolan eller yrkesutbildning hos arbetsgivare.

- Drygt 3/5 av dem som var intresserade av högre studier hade genomgått någon övrig utbildning mot knappt hälften i jämförelsegruppen (statistisk signifikans förelåg).

- Fler i gruppen "Intresserade av högre utbildning" hade gått mer än en övrig utbildning (Sign. skillnad). Flickorna i denna grupp tenderade att satsa på flest utbildningar medan flickorna i den andra gruppen hade den lägsta aktiviteten beträffande övrig utbildning.

Tidigare arbeten

- Det vanligaste för båda grupperna var att ha arbetat med endast ett yrke före det nuvarande.

- Yrkesrörligheten, uttryckt i antal yrken efter avslutad grundskola, var större i gruppen "Intresserad av högre studier". Ungefär 1/4 av dessa individer har prövat på fler än 3 yrken mot ca 12% i jämförelsegruppen.

- Beträffande yrkesområde förelåg den skillnaden mellan grupperna att de som var intresserade av högre studier i första hand hade arbetat inom områdena djupkontakt-vård och kontor-organisation, medan arbetsområdena kontakt-service och handel-ekonomi var de vanligaste alternativen i jämförelsegruppen. Traditionella könsskillnader förelåg i båda grupperna.

- Beträffande krävd utbildningsnivå för tidigare yrken tenderade (ej sign.) gruppen "Intresserade av högre utbildning" att ha arbetat med yrken som krävt en högre utbildningsnivå än jämförelsegruppen. "Ej yrkesutbildning" var dock den dominerande nivån för båda grupperna.

Nuvarande Situation

Nuvarande sysselsättning

- Majoriteten av ungdomarna i båda grupperna arbetade vid undersökningstillfället.

- Ca 16% av dem med intresse för högre studier studerade eller studerade/arbetade, vilket gällde för endast 2% i den andra gruppen.

- Hemarbetande resp. barnlediga p g a graviditet gällde för 24% av flickorna i gruppen "Ej intresserade av högre studier" mot endast 5% av flickorna i jämförelsegruppen.

Nuvarande arbete

- Övervägande majoriteten av dem som arbetade gjorde detta på heltid i båda grupperna. En icke oväsentlig del av flickorna i gruppen "Ej intresserade" arbetade dock deltid.

- Beträffande nuvarande yrkesområde arbetade nästan hälften av gruppen "Intresserade av högre studier" inom djupkontakt-vård och kontororganisation. Individerna i den andra gruppen fanns framför allt representerade i områdena tekniskt-naturvetenskapligt, industri-hantverk samt handel-ekonomi.

- I fråga om utbildningsnivå för nuvarande yrke framkom en signifikant skillnad mellan de två grupperna. Gruppen "Intresserade av högre studier" innehade yrken som krävde en högre utbildningsnivå än de som ej var intresserade av högre studier. I yrken som ej kräver någon utbildning fanns 55% av dem som ej var intresserade av högre studier mot 32% i andra gruppen. Jämfört med utbildningsnivån för förutvarande yrken märktes en tendens uppåt för ungdomarna i båda grupperna, d v s fler individer hade nuvarande arbeten på högre utbildningsnivå än vad de hade tidigare.

- Trivseln med nuvarande arbete var hög i båda grupperna. Dock fanns en svag tendens till att gruppen "Intresserade av högre studier" trivdes något sämre.

- När det gäller upplevda möjligheter att få fortsätta arbeta med samma arbete tenderade de som är intresserade av högre utbildning att bedöma möjligheterna som sämre än den andra gruppen (statistisk signifikans mellan grupperna förelåg). Övervägande majoriteten i båda grupperna angav dock stora eller ganska stora möjligheter till fortsatt arbete.

Pågående utbildning

- Av de individer i båda grupperna som studerar var det vanligast att gå i yrkesutbildning hos arbetsgivare. Teoretiska studier bedrevs i högre grad av gruppen "Intresserade av högre studier". En i denna grupp läste redan vid universitet.

Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin nuvarande situation

- Majoriteten i båda grupperna ansåg sig till största delen eller till stor del bestämma själva över sin nuvarande situation.

Framtidsplaner och Förväntningar

Utbildningsplaner för den närmaste framtiden

- Drygt hälften av gruppen "Intresserade av högre utbildning" hade planer på någon utbildning eller kurs inom de närmaste åren mot endast 19% i den andra gruppen (statistisk signifikant skillnad).

- Bortsett från hobbykurser, vilket var det alternativ de flesta i båda grupperna planerade, gällde att 10% av de med utbildningsplaner i gruppen "Intresserade av högre studier" tänkte studera på universitet, medan individerna i den andra gruppen framför allt hade planer på att gå en utbildning som är kortare än 1 år inom gymnasieskolan.

- För gruppen "Intresserade av högre studier" var således diskrepansen mellan uttryckt intresse och konkreta planer ganska stor.

Upplevda möjligheter att kunna styra och påverka sin framtid

- De flesta individerna i båda grupperna ansåg sig själva kunna styra och påverka sin framtid. Flickorna i båda grupperna tenderade att bedöma sina möjligheter som mindre i detta fall jämfört med pojkarna.

DISKUSSION

Allmänt

Skolreformerna under de senaste decennierna har syftat till att fler individer skall kunna erbjudas gymnasial utbildning (se SOU, 1966) liksom även postgymnasial utbildning (se t ex Bergendahl, 1976). Bakom utbildningspolitiken har bl a legat behovet av att klara av den snabba strukturomvandlingen och de krav den medför både på samhället och den enskilde individen (se SOU, 1965). Övertygelsen om att utbildning medför positiva effekter i många olika aspekter för såväl samhället som för individen kan också sägas ha präglat reformerna. Om betydelsen av utbildning har diskuterats i en rad olika skrifter (se bl a SOU, 1966; Dahlberg, 1972; Johansson & Ekerwald, 1976; Bergevin, 1967). Det man främst kanske inriktar sig på att nå idag är de personer som har kort grundutbildning (se LOVUX III, 1974). Detta gäller för populationen av ungdomar i föreliggande rapport även om dess utförande motiverades av det stora utbildningsintresse som framkom i en enkät sju år efter grundskolan.

För att få information om reformernas effekter och vilken betydelse de kan ha för individen på något längre sikt är en longitudinell undersökningsmetodik det bästa angreppssättet. Longitudinella undersökningar kan ge värdefull kunskap om hur individen utnyttjar befintliga utbildningsmöjligheter och hur dessa stämmer överens med de behov, krav och intressen individen har i olika skeden av livsrytmen. Denna undersökning är en del i ett longitudinellt projekt. Den information som använts sträcker sig över en period av sju år och begränsas av att den

härifrån från endast ett undersökningstillfälle. Inom Örebroprojektet finns data insamlade om de berörda individerna från tidigare år i olika aspekter som kan vara av betydelse för att belysa och förklara de i föreliggande undersökning framkomna skillnaderna.

Andra undersökningar har beskrivit vad som utmärker gruppen kortutbildade och en sammanställning av resultat från dessa återfinns hos Ekehammar, Hök och Sjöström (1976). Som en kort sammanfattning kan sägas att i variabler som (1) begåvning, (2) studieaspiration, (3) tilltro till studieförmåga, (4) skoltrivsel, (5) social bakgrund och (6) föräldraställning till studier, uppvisade kortutbildade mer negativa resultat än ungdomar som fortsätter studera. I dessa undersökningar har man använt sig av den traditionella definitionen av kortutbildade, d v s att efter en viss tid efter avslutad obligatorisk skolgång avgränsa den grupp som ej fortsatt studera. I denna studie däremot definierades populationen utifrån vad ungdomarna *avsåg* att göra direkt efter grundskolan, vilket kan ha orsakat en mer heterogen grupp beträffande bakgrundsfaktorer. Det är således viktigt att relatera denna rapportens resultat till tidigare gjorda undersökningar på populationen för att se hur olika bakomliggande faktorer kan ha påverkat resultaten. Dylika studier planeras inom projektet liksom även uppföljning framåt i tiden. Beroende på nämnda begränsningar har undersökningen ej syftat till att förklara skillnader utan mer rent deskriptivt beskriva utbildningsintresse (Syfte 1) och skillnader mellan två grupper med olika utbildningsintressen (Syfte 2).

De funna resultaten kommer att relateras till vissa närliggande undersökningar. Beträffande olikheter avseende tidsförskjutning (när undersökningarna gjordes), uppföljningstidens längd, etc., vilka kan tänkas få konsekvenser för jämförbarheten hänvisas till Ekehammar, Hök och Sjöström (1976) där detta diskuteras.

Resultaten

Genomgående för resultaten under Syfte 1, där utbildningsintresset studerades både på grupp- och individnivå, är att det finns ett mycket stort intresse framför allt för fortsatt yrkesutbildning och/eller yrkesutbildning för att lära nytt yrke. Det är således i hög grad ett yrkesinriktat intresse som uttryckts vilket är i överensstämmelse med de resultat Rubenson (1972) kom fram till då han undersökte intresse för vuxenutbildning bland unga män med kort grundutbildning. Intresset är dock mer utbrett i denna undersökningsgrupp beträffande de nämnda typerna av utbildningar men framför allt vad gäller intresse för teoretiska studier. Intresset hos personerna i denna studie för utbildning på universitets- och högskolenivå var stort, nästan 1/3 av gruppen, medan Rubenson (1972) fann att det var lågt. Delvis kanske det högre intresset för dylika studier i denna studie kan förklaras av att Rubensons undersökning genomfördes tidigare än föreliggande. Högskolan har under denna period förändrats avseende utbud (fler yrkesrelaterade kurser) och intagningsregler, vilket möjliggör tillträde också för individer utan teoretiskt gymnasium.

Andra faktorer som kan förklara det större intresset i denna undersökning är den kärva arbetsmarknadssituation, som tilltagit allt mer under 70-talet på grund av det sämre ekonomiska läget. Ungdomar har haft svårigheter med att få jobb och i synnerhet de med kort grundutbildning. En tolkning av det stora utbildningsintresset skulle kunna vara att dessa ungdomar som kanske varit de mest utsatta på arbetsmark-

naden reagerat med ökad motivation för utbildning som ett sätt att lösa de svårigheter och ev. besvikelser de råkat ut för i sitt möte med arbetslivet. Utbildning har kanske setts som ett medel att ge större möjligheter till tillfredsställande arbete. Rubenson (1972) fann att utbildningsintresset i hög grad hängde samman med en negativ upplevelse av individens aktuella arbetssituation och han drog slutsatsen att intresset kommer efter en otillfredsställande kontakt med yrkeslivet. Liknande resultat erhöles även av Johansson och Molander (1969) och Enander (1967). Havighurst (1970) och Friedman (1970) är inne på tankegången att allt eftersom individen och/eller hans situation förändras påverkas även förhållandet till vidareutbildning.

Vilka resultat skillnader mellan dem som är "Intresserade av högre studier" resp. "Ej intresserade av högre studier" är särskilt värda att nämnas? Den mest påtagliga skillnaden mellan grupperna rör studieaktiviteten. Studieaktiviteten är klart högre för gruppen "Intresserade av högre studier" jämfört med gruppen "Ej intresserade av högre studier" sett ur alla de tidsaspekter som enkäten täcker av. Således har gruppen studerat mer under de sju år som passerat sedan de avslutade grundskolan, procentuellt fler bedrev studier vid undersökningstillfället samt hade planer på studier i högre grad. Den högre studieaktiviteten kan anses gälla inte endast ur kvantitativ synpunkt utan tenderar att gälla även kvalitativt, d v s de som har intresse för högre studier har bedrivit, bedriver och planerar bedriva teoretiskt mer krävande studier.

Beträffande yrkesaktiviteter kan nämnas att en skillnad mellan grupperna utkristalliserade sig med tiden. Vid undersökningstillfället återfanns individerna i gruppen "Intresserade av högre utbildning" mer inom tjänstemannayrken medan den andra gruppen hade förskjutits mer till arbetaryrken. Utbildningsnivå som krävdes för yrket rörde sig uppåt i högre grad för gruppen "Intresserade av högre studier", vilket kan tolkas hänga ihop med den högre utbildningsaktiviteten.

Vissa tidigare belagda faktorer som visat positivt samband med studieintresse och studieaktivitet har även kunnat påvisas i denna undersökning och då för gruppen "Intresserade av högre studier". Således tenderade denna grupp att ha en bättre retrospektiv upplevelse av grundskolan (jämför Hjortzberg-Nordlund & Marnell, 1972; Rubenson, 1972). Att individer som innehar s k manschettyrken har större intresse och benägenhet för studier har framkommit i undersökningens resultat hos Rubenson (1972) liksom hos Johnstone och Rivera (1965). Individerna i gruppen "Intresserade av högre utbildning" arbetade ju också i högre grad vid undersökningstillfället med dylika jobb.

Tidigare diskuterades arbetstillfredsställelse och hur den aktuella arbetssituationen påverkar studieintresse och studieaktivitet. De individer som var intresserade av högre utbildning visade en svag tendens till lägre arbetstrivsel. Yrkesrörligheten hos gruppen "Intresserade av högre studier" tenderade också att vara större vilket kan tyda på att de varit mer otillfredsställda med sina arbeten. De upplevde även sina möjligheter att få fortsätta med samma sorts arbete som sämre.

Ovannämnda faktorer kan kanske tolkas som ingående i ett nätverk av bidragande orsaker till den klart större studieaktiviteten hos gruppen "Intresserad av högre studier" men det skall framhållas att det måste röra sig om komplexa mönster av faktorer som spelar in. Fortsatt forskning vore synnerligen intressant där hänsyn kan tas till ytterligare faktorer. En fråga som väckts av resultaten är hur heterogena

de två grupperna var redan när de avslutade grundskolan eftersom så stora skillnader i studieaktivitet kan påvisas så snart. Om grupperna skulle visa sig homogena i sådana bakomliggande faktorer som visat sig vara utslagsgivande beträffande studiebenägenhet (socialgruppstillhörighet, intelligens etc.), vad gör i så fall att vissa ändrar sig från att ej ha haft för avsikt att fortsätta studera efter grundskolan till att satsa på utbildning och verkligen utnyttja de ökade utbildningsmöjligheter som finns idag?

Den skillnad mellan intresse för högre studier, som gruppen "Intresserade av högre utbildning" uttryckt, och de konkreta utbildningsplaner som angavs av desamma är värd att nämnas. Alla har således sagt sig vara intresserade medan endast 10% av dem planerar högskolestudier inom de närmaste åren. Hur skall detta tolkas? Är det uttryckta intresset i realiteten ej så starkt och allvarligt menat? Eller finns intresset och vad hindrar i så fall individerna till konkretisering? Uppfyller ej utbildningssystemet de krav som dessa individer har på att få sina behov som ligger bakom intresset tillfredsställda? Är det ett intresse som individerna planerar följa längre fram i tiden? Dessa obesvarade frågor visar att det vore önskvärt med uppföljning av dessa personer för att få svar och ytterligare belysning över problemområdet.

Referenser

- Bergendal, G. På Väg mot en Ny Högskola. Stockholm: Liber, 1976.
- Bergevin, P. A Philosophy for Adult Education. New York, 1967.
- Bergman, L.R. Om bortfallsanalyser vid longitudinella studier. I L.R. Bergman (Red.), Longitudinell problematik I. Rapport från symposium på Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, 1974.
- Dahlberg, Å. Arbetsmarknadsutbildningsverkningar för den enskilde och samhället. Nationalekonomiska institutionen, Umeå universitet, 1972.
- Ekehammar, B., Hök, M., & Sjöström, K. Sju år efter grundskolan. Uppföljning av studie- och yrkesaktiviteter hos elever som i åk 9 inte avsåg fortsätta studera. Örebroprojektet, Psykologiska institutionen, Stockholms universitet, 1976, nr. 38.
- Enander, S. Målinriktad vuxenutbildning i Stockholm. Stockholm: Gymnasieplaneringskommittén, 1967.
- Friedmann, E.A. Changing value orientations in adult life. I H. Burns (Ed.), Sociological Backgrounds of Adult Education. Chicago: CSLEA, 1970.
- Havighurst, R. Changing status and roles during the adult life cycle. I H. Burns (Ed.), Sociological Backgrounds of Adult Education. Chicago: CSLEA, 1970.
- Hjortzberg-Nordlund, F., & Marnell, M. Tonåringars studie- och yrkesval. Stockholm: Skolöverstyrelsen och Utbildningsförlaget, 1972, rapport nr. 12.
- Johansson, L., & Ekerwald, H. Livssituation och Vuxenstudier. Sociologiska institutionen, Stockholms universitet, 1976.
- Johansson, R., & Molander, L.-G. Vuxenstuderande 1968: Social bakgrund, begåvning, personlighet. Rapport från Institutionen för pedagogik, Uppsala universitet, 1969.

Johnstone, J.W., & Rivera, R.J. Volunteers for Learning. Chicago: Aldine, 1965.

Magnusson, D., Dunér, A., & Zetterblom, G. Adjustment: A Longitudinal Study. Stockholm: Almqvist & Wiksell (New York: Wiley), 1975.

Ny vuxenutbildning - ny skola. Rapport från LO:s arbetsgrupp för vuxenutbildningsfrågor. (LOVUX III). Stockholm: Prisma, 1974.

Rubenson, K. Intresse för vuxenutbildning bland unga män med kort utbildning. Pedagogiska institutionen, Göteborgs universitet, 1972.

SOU 1965:9. Arbetsmarknadspolitik. Stockholm, 1965.

SOU 1966:3. Yrkesutbildning. Stockholm, 1966.

Summary

Hök, M., & Ekehammar, B. Utbildningsintresse sju år efter grundskolan: En studie av personer som i åk 9 inte avsåg fortsätta studera. (Educational interest seven years after elementary school: A study of persons who did not intend to continue their education after elementary school). Örebroprojektet, delstudie 42, (Department of Psychology, University of Stockholm), 1978. - The purpose of the study was (1) to give a description of the interest in different educational activities for those students of the pilot group (born in 1952) of the Örebro Project who did not intend to continue their education at the end of compulsory elementary school (grundskolan), and (2) to compare two groups of this population, namely those interested in higher education and those who were not interested, on the basis of mail survey data provided by the subjects seven years after the end of elementary school. The population comprised 143 persons with a modal age of 23 yr at the time of investigation. From the main results can be mentioned: (1) the greatest interest was shown for vocational courses; 82% were interested in continued education in their present occupation and 63% expressed interest in learning a new job, (2) there was a high interest in higher education; 41% showed interest in taking single courses at university level and 27% in a complete university degree, (3) those who were interested in higher education had been studying after compulsory school to a greater extent than those who were not interested; 70% versus 20%, (4) 16% of those interested in higher education were engaged in educational activities at the time of investigation as compared to 2% in the other group, (5) more than half of the group "Interested in higher education" had plans for educational activities in the near future as compared to 19% in the other groups, (6) only 10% of those planning future education in the group "Interested in higher education" aimed at university studies. Thus, there was a great discrepancy between interest in, and concrete plans for, higher education.

Key words: Educational & vocational choice, adult education, study plans, study interest, mail survey, longitudinal

STUDIE- OCH YRKESVALSENKÄT 1975
 9P 75

Konfidentiellt

HURI-projektet
 Psykologiska institutionen
 STOCKHOLMS UNIVERSITET
 Box 6706
 113 85 STOCKHOLM
 Tel 08/22 81 60 ankn 398

Namn: _____
 Adress: _____
 Postadress: _____
 Telefon: _____
 riktnr _____

1. Vilka skolor har Du blivit klar med?

(Kryssa för de svar som gäller för Dig. Skriv också vilket år Du blev färdig.)

☐ Grundskola	Färdig år _____
☐ Yrkeskola	" " _____
☐ Fackskola	" " _____
☐ Folkhögskola	" " _____
☐ Gymnasium	" " _____
☐ Högskola	" " _____
☐ Universitet	" " _____
☐ Annat. Vad då? _____	" " _____

2. Har Du någon annan utbildning efter grundskolan?

(Kryssa för de svar som gäller för Dig. Skriv också vilket år Du blev färdig.)

☐ Nej	
☐ Yrkesutbildning hos arbetsgivare	Färdig år _____
☐ Yrkesutbildning genom fackförening	" " _____
☐ AMS-utbildning	" " _____
☐ Kurs ordnad av Studieförbund (t ex studiecirkel)	" " _____
☐ Annan kurs eller utbildning	" " _____

Vilken? _____

3. Vilka jobb har Du haft efter grundskolan (t ex lastbilschaufför, expedit, banktjänsteman)?

 _____
 _____

4. Vad gör Du nu? (Kryssa för de svar som gäller för Dig.)

- Arbetar heltid
- Arbetar deltid. Hur mycket? _____
- Studerar eller går i utbildning på heltid
- Studerar eller går i utbildning på deltid
 Hur mycket? _____
- Arbetslös
- Annat. Vad då? _____

5. Om Du har arbete; vad arbetar Du med? (Skriv vad yrket kallas eller beskriv vad Du gör.)

 _____
 _____

6. Om Du har arbete; hur tror Du Dina möjligheter är att få fortsätta med samma sorts arbete?

- Stora
- Ganska stora
- Ganska små
- Små

7. Om Du studerar eller går i utbildning; vilken utbildning håller Du på med? (Skriv vad utbildningen kallas eller beskriv vad Du gör.)

 _____
 _____

8. Hur trivs Du med Ditt arbete/Din utbildning? (Om Du både utbildar Dig och arbetar, kryssa för ett svar för "Arbete" och ett för "Utbildning".)

Arbete		Utbildning
☐ ..... Bra	.....	☐
☐ ..... Ganska bra	.....	☐
☐ ..... Varken bra eller dåligt	.....	☐
☐ ..... Ganska dåligt	.....	☐
☐ ..... Dåligt	.....	☐

9. Trivdes Du i grundskolan?

- Nästan alltid
- För det mesta
- Sällan
- Nästan aldrig

10. Tänker Du gå någon utbildning eller kurs inom de närmaste åren?

- Ja. Vad då? _____
 När? _____
- Nej
- Vet inte

11. Hur intresserad är Du av att gå följande utbildningar? (Sätt ett kryss på varje rad.)

	Mycket intresserad	Något intresserad	Inte alls intresserad
a. Fortsatt utbildning inom det yrke jag har nu	☐	☐	☐
b. Yrkesutbildning för att lära nytt yrke	☐	☐	☐
c. Gymnasieskola, praktisk linje	☐	☐	☐
d. Gymnasieskola, teoretisk linje	☐	☐	☐
e. Enstaka kurser på universitet eller högskola	☐	☐	☐
f. Fullständig examen från universitet eller högskola	☐	☐	☐

12. Hur mycket tycker Du att Du kan styra och påverka Din nuvarande situation och Din framtid? (Kryssa för ett svar för "Min nuvarande situation" och ett för "Min framtid".)

Min nuvarande situation	Min framtid
☐ ..... Till största delen bestämmer jag själv	☐
☐ ..... Till stor del bestämmer jag själv	☐
☐ ..... I viss utsträckning bestämmer jag själv	☐
☐ ..... Till största delen bestäms den av faktorer utanför min kontroll	☐
☐ ..... Den bestäms helt av faktorer utanför min kontroll	☐

13. Har Du några synpunkter på detta frågeformulär eller vill Du komplettera något av Dina tidigare svar?

TACK FÖR DIN MEDVERKAN